

Det Anarkistiska Biblioteket

FRIHET ELLER MARKNAD ?

Staffan Jacobson / Konst och Politik

Staffan Jacobson / Konst och Politik

FRIHET ELLER MARKNAD ?

2020-08-07

<https://konstochpolitik.org/2020/08/07/anarki-och-marknadsekonomi/>

sv.theanarchistlibrary.org

2020-08-07

Det är en myt att marknadsekonomi (kapitalism) är det enda alternativet, vilket jag kort ska visa nedan. Det är också en myt att det systemet ”har rest många ur fattigdom”. Kapitalism är bara en av flera tänkbara och görbara ekonomier, den sämsta. Och varför blev de många fattiga från början – jo, genom kapitalismen. Alla löneslavar är idag förtryckta och förnedrade medan ägarnoriteteten lever i obscen rikedom och bestämmer allt. Kapitalets tvångsmässiga expansion dödar planeten. Detta vet de flesta – men vad är alternativet?

När industrin, jordbruket och samfärdseln kollektiviserades i Spanien och Staten avskaffades i Katalonien fungerade samhället smidigt, ordnat och rättvist. Ingen tvingades in i kollektiven men de flesta insåg fördelarna. Kollektiven avskaffade pengarna; i stället ”tog man ur högen”, betalade med arbetade timmar eller med poletter. De olika kollektiven bytte varor med varandra tills samtliga hade alla sorters produkter. Överskottet gick tillbaka till kollektiven eftersom ägandet var gemensamt, inte privat. Produktiviteten höjdes markant när produktionsmedlen var gemensamt ägda. Alla bussar och tåg gick på minuten. Folket beväpnade sig, kvinnorna gick i främsta ledet. Inflytandet blev för första gången verkligt med direkt rådsdemokrati. Herrar utan slavar. En enorm glädje och stolthet ersatte Staten och Kapitalet. Äntligen fria!

Efter 40 år av fascism fick Spanien ”borgerlig demokrati”: politikervälde. Men kollektiven i Spanien och Portugal är fortfarande oöverträffade. Chiapas och Rojava, Exarchia och Bristol och många andra slår nu in på samma väg – och en dag ska hela jorden bli Stat- och Kapitalfri. Små federerade Pariskommuner över hela planeten – där finns hoppet om framtiden.